

трансформовано підходи щодо обліку операцій з фінансовими інвестиціями, які умовно можна поділити на дві групи: 1) загальні положення та оцінка інвестицій; 2) особливості обліку фінансових інвестицій за портфелями. Для визначення сутності запропонованих підходів до обліку фінансових інвестицій було проведено порівняльний аналіз Постанови НБУ №358 та Постанови НБУ № 400, тобто «до» та «після» (відповідно) реформування законодавства в цій галузі. Його результати оформлено у вигляді табл. 2.

Таблиця 2

Трансформація загальних підходів до обліку фінансових інвестицій в банках	
Підходи, що використовувалися в обліку операцій з цінними паперами	Запропоновані підходи до обліку операцій з фінансовими інвестиціями
Використовується поняття «портфель цінних паперів»	Використовується поняття «фінансова інвестиція»
Використовується чотири портфелі цінних паперів	Використовується п'ять портфелів цінних паперів (доповнено інвестиціями в асоційовані та дочірні компанії, що утримуються банком для продажу)
Використовується термін «торгівельний портфель банку»	Змінено назву на «фінансові інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки»
Відображення процесу купівлі-продажу цінних паперів з використанням дати розрахунку	Відображення процесу купівлі-продажу цінних паперів з використанням дати операції або дати розрахунку
Неможливість переведення цінних паперів з торгового портфеля банку в інші	Можливість перекваліфікації фінансових інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки в портфель на продаж або до погашення
Відображення переоцінки цінних паперів між датою операції та датою розрахунку з використанням рахунків 3811	Відображення переоцінки цінних паперів між датою операції та датою розрахунку з використанням рахунків 3541 або 3641

Отже слід зазначити, що реформування обліку операцій з фінансовими інвестиціями в банках це тривалий та багатоступеневий процес, в результаті якого було внесено частку кардинальних та частку суто формальних змін задля максимального наближення вітчизняного законодавства до європейських вимог та міжнародних стандартів. Це дозволить зробити облік фінансових інвестицій більш прозорим, а його результати (різні форми звітності) зрозумілими для користувачів.

1. *Постанова НБУ «Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку операцій з цінними паперами та фінансовими інвестиціями в банках України» № 400 від 22.06.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0400500-15>*
 2. *Основні показники діяльності банків України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442*

УДК 368.91.071(477)

Л.А. ЧВЕРТКО

кандидат економічних наук,

доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки,

І.М. КИРИЛЮК

кандидат економічних наук,

доцент кафедри технологій та організації туризму і готельно-ресторанної справи,

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, м. Умань, Україна

ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ РИНКУ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ В УКРАЇНІ

Страховання життя є важливим засобом захисту рівня добробуту та забезпечення стабільності економічної системи. Виконуючи функцію накопичення грошових коштів,

страхування життя акумулює внутрішні інвестиційні ресурси суспільства, і сприяє поліпшенню економічного стану країни.

Ринок страхування життя в Україні перебуває на стадії становлення і рівень його розвитку є надзвичайно низьким. Серед показників, що дозволяють здійснити об'єктивну оцінку стану вітчизняного ринку страхування життя, найбільш виразним є співвідношення страхових премій до ВВП. На рис.1 представлені значення цього показника впродовж 2005-2015 рр.

Рис. 1. Частка страхових премій у ВВП у 2005-2015 рр., %

Як видно з рис. 1, частка премій залучених страховиками, що страхують життя, у ВВП впродовж аналізованого періоду є надзвичайно низькою. Значення цього показника в окремі роки ледь сягає 0,1%.

В Україні є багато причин низького рівня страхування життя, та повільного темпу розвитку цих відносин. Найбільш вагомими з них є: низький рівень доходів населення, не сформована страхова культура, нестабільне податкове законодавство, несприятливі економічні процеси, в т. ч. інфляція, відсутність надійних державних гарантій отримання страхової виплати у разі банкрутства страховика тощо.

Показники розвитку вітчизняного страхового ринку в цілому, та сектору страхування життя зокрема, значно погіршилися через негативні наслідки фінансово-економічної кризи, яка розпочалася у 2008 р. Крім того, в останні роки динаміка основних показників вітчизняного ринку страхування життя обумовлена погіршенням економічної ситуації у країні внаслідок окупації частини території країни Російською Федерацією та збройного конфлікту на сході України. Зазначені вище обставини призвели до істотного відтоку клієнтів страхових компаній, що надають послуги зі страхування життя, і розірвання значної кількості діючих договорів страхування. Яскравим свідченням цих впливів є дані представлені на рис. 2 та рис. 3.

Рис. 2. Динаміка кількості застрахованих осіб за договорами страхування життя у 2008–2015 рр.

Аналіз динаміки кількості застрахованих осіб за договорами страхування життя у 2008-2015 рр. (рис. 2), показує, що найбільшого удару цей сегмент страхового ринку

зазнав у 2009 р. та 2010 р., коли темпи зниження кількості застрахованих осіб сягнули відповідно 7,6% та 7,1%.

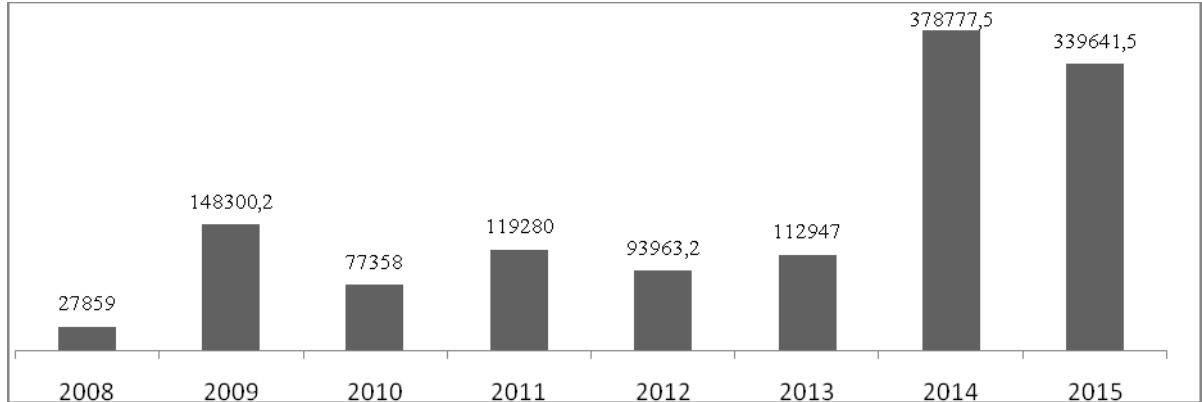

Рис. 3. Динаміка викупних сум, що сплачені страхувальникам за полісами страхування життя у 2008–2015 рр., тис. грн

Як видно з рис. 3, в період розпалу фінансово-економічної кризи (2009 р.) відбулося стрімке зростання обсягу викупних сум. Наступний «стрибок» виплат страховиками викупних сум, у зв'язку з достроковим припиненням дії договорів страхування життя, відбувся у 2014-2015 рр.

Значущою проблемою страхування життя є надзвичайно низький рівень страхової культури в Україні. Більша частина населення країни не бачить необхідності в страхуванні власного життя, чи життя своїх близьких, і робить це тільки у крайніх випадках, коли цього вимагає ситуація. Зокрема, деякі науковці наголошують на домінуванні (понад 90%) «банківського» страхування життя у структурі валових страхових премій зі страхування життя [1].

Проведені дослідження показують, що при незначних середніх ресурсах більшість українців не мають достатньо коштів на укладання договорів добровільного особистого страхування. Населення через низький рівень платоспроможності з кожним роком все менше витрачає на страхування.

Отже, ринок страхування життям в Україні, незважаючи на досягнуті результати, постійно стикається з серйозними проблемами, які заважають і навіть унеможливають розвиток цього виду відносин. Ці проблеми потребують уважного вивчення та вирішення.

Зростання кількості застрахованих громадян, збільшення обсягів страхових премій та виплат неминуче призведуть до визначення страхування життя як ключової галузі економіки країни.

1. Гаманкава О. О. Страховий ринок України у глобальному страховому просторі / О. О. Гаманкова, В. К. Хлівний // Фінанси України. - 2012. - № 5. - С. 58-67.

УДК 336.74

Є.О. ЧИССОВА

магістр,

науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри національної економіки та фінансів Румик І.І., ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна

СУЧАСНИЙ СТАН ТА РОЗВИТОК ВАЛЮТНОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Прогресуюча інтеграція України у світове співтовариство вимагає оптимізації та вдосконалення функціонування внутрішнього валютного ринку як важливого механізму забезпечення взаємодії між національною та світовою економікою. З іншого боку,